

نیچیرقان بەرزانی و قەسابی کردنی ژنانی کوردستان

سەمیر نوری

لە کۆبوونەوویە کدا نیچیرقان بەرزانی لە گەڵ مەلاکانی کوردستاندا دانی بە کوشت و گوشتارو قەسابی کردنی ژناندا نا، و داوای لە مەلاکان کرد بۆ ریگا چاره دۆزینەووە بۆ نەهێشتنی توند و تیژی دژی ژنان ووتی " ژن و پیاو یەكسانن لە بەردەم یاسادا"، نمونە ی پاکستان و کویت و مالیزیا و ئوردنی هینایەووە بۆ حکومەت کردن بۆ پالپشتی قەسەکانی بۆ کارکردنی کۆمەلگاو ئاین پیکەووە لەم بوارەدا، ئەو دەم کوتانی جار جارە ی سەرانی ناسیۆنالزمی کورد لە جیای دینلە دەوڵەت و سکۆلاریزم خستە ژێر خاکەووە.

لە ماوێ 17 سالی رابردووی دەسەلاتی ناسیۆنالزمی کوردا لە کوردستان، گەورەترین جەریمە بە هەقی ژنانی کوردستان ئەنجام دراو، هەزاران ژن بە دەستی پیاوان و چەکارانی حزبه ناسیۆنالستە کوردیەکان بە تاییبەتی پارتی و یەکییتی و حزبه ئیسلامیەکان ئەنجام دراو یان بە دەست بەپشتدا هینان و دالدانی ئەوان بۆ بکوژانی ژنان بەرپۆوە چوو، ژمارە ی ئەو ژنانە ی تا ئیستا لە کوردستان کوژراوان لە ژمارە ی کوژراوانی هەلبجە زیاترن یا ئەتوانین بلین دووبەرامبەرن، ئەگەرچی ئاماری دەقیق و سەرەژمیری نەکراو بەلام ئەگەر چاویک بە رۆژنامەکاندا بگێری بە ئاسانی ئەتوانی بیخەملینیت و ژمارە یەکت بەخەیاڵدا بیت کە دل تەزینەو ویژدانی ئینسان لە ناخەووە رانەچەلەکیین. لە هەر ولاتی کدا ئەگەر نزمترین ئستانداردی ئینسانی لە یاسا و ریساکەیدا هەبیت لە بەرامبەر جەریمە ی لەم چەشنە گەورەو کارەساتبارەدا حکومەت و دارو دەستەکە ی نەک لە کورسی دینیتە خوارەووە بە لکوا دانە بەدانه سەرانی ئەو حکومەتە دادگایی دەکات و لە قەفەسە ی زیندان تونیان دەکات.

نیچیرقان بەرزانی تازه بەخۆیدا دیتەووە ئەم قەسابیە دەبێنی کە ئەووە نزیکە ی دوو دەیهیه کۆمۆنیستەکان لە دژی تی دەکوشن و لە چەند نەبەرد و پووبەرووبوونەووە دا روو بەرووی نەک تەنھا تاوانبارانی راستەوخۆ بە لکو روو بەرووی هەمان دارودەستە ی حکومەتە کە ی نیچیرقان بەرزانی بوونەتەووە و ئالای یاسای یەکسانی ژن پیاویان بەرزکوووەتەووە بەرووی ئەم کونەپەرست و ناسیۆنالست خیلەکیانەدا پراوەستاوان.

ئەوێ کە نیچیرقان بەرزانی ناچار کردووە دەم لەم مەسەلە یە بکویت نەچارەسەری ئەم مەسەلە یە نە دانانی یاسا و ریسایە کە ئەتر کوشتنی ژنان، سوتان، و توند و تیژی و ژێر دەستە یی ژنان کۆتایی پی بیی، بە لکو بلاو بوونەووە ی هەوایی ئەم تاوانانەو لە راگە یاندنی نیو دەلەتی و بەرپی کەوتنی نارەزایەتیەکی فراوانی خەلکە نەک تەنھا لە کوردستان بە لکو لە سەر اسەری دنیا دا بەرووی ئەم تاوانە درندانانە و ئەم ئابرووچوونە ی ناسیۆنالزمی کوردا لە ئاستیکی فراواندا.

نیچیرقان بەرزانی بەهەلبژارنی ئەو جیگە یە ی کە ئەم مەسەلە یە ی تیدا بخاتە روو، خۆی ئەووە پیشان دەدات نەک نایەوێ مەسەلە ی ژن بچیتە ئاستیکی بالا و ببیتە یەکیک لە کیشە بنەرەتیەکانی کۆمەلگە بۆ چاره سەرکردن، بە لکو خۆی خستە رووی کیشە ی ژنان لە نیو جەمعیک لە مەلای دژی ژن و کۆنەپەرست دا، وە تەسلیم کردنی ئەم کیشە یە بۆ دەستی ئەوان بۆ ئەو ی ریگا چاره ی بۆ بدۆزینەووە، کە ئەوان خۆیان فنوا دەرانی کوشتنی ژن و تەحقیر کردن و هاندەرانی سەرکوتی ژن و بی مافکردنی ئەوانن، لە راستیدا کیشە ی ژنان ئەوئەندی تر دەخاتە داووەو زولم لەسەر ژنان توندتر دەکاتەووە.

کیشە ی ژنان خاوەنانی خۆی و ئاكتفست و قەسەکرانی خۆی هەیه یە کەم هەنگاویک بۆ ئەوێ ئەم کیشە یە ببیتە کیشە یەکی قابلی چاره سەر دەبی ئەم کیشە یە بدریتە دەستی خاوەنی کیشە کە نەک بە دەستی ئەوانە ی خۆیان بەشی بەرامبەر و خولقیئەری زولم لەسەر ژنانن، نیچیرقان بەرزانی بەم کارە ی ئەووە پیشان دەدات کە ئەو ئامادە نیە کیشە کە لە شوینی خۆشیدا بخاتە روو چی جا بە ریگا چاره دۆزینەووە بگەریتەووە.

نیچیرقان بەرزانی گۆپی پیتشەووی ھەلکردوو بە حسابی خۆیی بەرەو پیتشەووی دەروا بەلام گێرەکەیی لە بەگ داناو. دەنا کێ ھەییە نەزانی وەزعی ژن لە کوهیت و پاکستان و ئوردن و مالیزیا چۆنە؟ تا چەند مانگ پیتش ئیستا لە کوهیت ژنان ھەقی خۆ ھەلبژاردنیان نەبوو لە ھەلبژاردنەکانی شێخەکانی کویت دا، لە پاکستان ژن بە دەستی ئیسلامیەکانەو ھەسویدیان بەژنانی کوردستان دیتەو. لەلایەک مەلا دەبیتەو پشپەرەو بۆ چارەسەری کیتشەیی ژنان و لەلایەک دەولەتی ئیسلامی و کونەپەرست دەبیتەو نمونە بۆ پیتشان دانی وەزعیەتی ژنان، لەراستیدا ئەمەیی نیچیرقان بەرزانی دەیخاتە روو، جەھوری ئیسلامی کوردستانە و تەسلیم کردنی ژنانە بە یاسا و ریتسای ئیسلامی کە خۆی لە دەستووڕە بەدناوہکەیی عیراقدە شێوہی دەستووڕی جیگیر کراو.

نیچیرقان بەرزانی ئەیەوئ خیزان و ئەفراد و ئەندامانی خیزان بکاتە سەرچاوەی کیتشەکە، نەک بزووئتەو کونەپەرستەکانی دژی ژنان وەک ناسیونالزیمی کورد و ئیسلامی سیاسی، بەم کارەش دەیەوئ خۆی لە بەرپرسیاریتی دەریازبکات و کیتشەکەش وەک کیتشەییەکی لاوہکی مامەلەبکات و تەسلیمی لۆمپنیزی ئیسلامی بکات کە خۆی یەکیک لەسەرچاوە سەرکەییەکانی زولم لەسەر ژنان ئیسلام و دەستووڕی یاسا ئیسلامیەکان. کیتشەیی ژنان کیتشەییەکی سیاسی نەک توند و تیژی ئەفرادی خیزان و بیویستی بە چارەسەری سیاسی ھەییە، دەولەتی ناسیونالست ئیسلامی خیلەکی ناتوانیت ئەم کیتشەییە چارەسەر بکات و نایەوئیت چارەسەری بکات. بۆ چارەسەری ئەم کیتشەییە لە کویت و پاکستان و ئوردن ئەنجاش کوردستان پیویستە دەولەتی سکۆلار دروستت ببی، دین لە دەولەت و پەرورەو فیزکردن جیابکریتەو دەستی مەلاو ئاخوند و قەشە لە ژانی خەلک ببی و بنیاردینەو بۆ کونجی خەلوت و خواپەرستی. دەستووڕ و یاسا بەرپەرسی دان بنیت بە یەکسانی ژن و پیاو و ژن وەک سقیلیکی یەکسان لە ماف دا بناسریت، ھەر زیادە رەوی و توندو ئیژیەک و تەجاووزیک بەھەقی ژنان دەبی وەک تاوان لە یاسادا جیگیر بکریت. ئەمە لە یاسای عیراقدی و دەستووڕەکەیی و لە تەفکوری سەرانی ناسیونالزیمی کورد و یەکیکیش لەوان نیچیرقان بەرزانی دا غائەب.

ئەوان موخالیفی سەرەسەختی سکۆلاریزم و دەولەتی سکۆلارن ئەوان ئیسلام و دەستووڕی ئیسلامی و حکومەتی ئیسلامی و لە باشترین حالەتدا حکومەتی ناسیونال ئیسلامی ئەلتەرناتیفیانە. ئەمە ئەو راستیە پیتشان دەدات، ئەمۆ ئیتر سەردەمیکە بۆرژوازی لایەنگری سکۆلاریزم نیە، شۆرشی فەرانسە ئیتر لەسەر دەستی بۆرژوازی بەرپا ناییت، قۆلتیر و جان جاک رۆسو ئیتر سەر بەم چینە نین یان بەمانایەکی تر قۆلتیرەکان و رۆسوکانی ئەم سەردەمە ئیتر کۆمۆنیست و سۆشیالیستەکانن، ھەرکەسیک ئیتر بۆ ئەوہی سکۆلار بیت دەبی سۆشیالیست بیت، دەمیکە بۆرژوازی دەستی لە سکۆلاریزم ھەلگرتوو، دەمیکە کیتشەیی ژنان رابەرپەریەکەیی بە دەستی سۆشیالیستەکانەو دەبە.

نیچیرقان بەرزانی لەسەرپەریکەو بەرەو دەدا بە مەلا و ئەوانەیی رۆژ تا ئیوارە تەحقیر بەژن دەکەن لە بلندگۆی مزگەوتەکانەو، لەلایەکی تریشەو ریگە دەگرئ لە چالاکیی سۆشیالیستەکان و فعالانی بزووئتەووی ژنان و لە باشترین حالەتدا دەیەوئ کیتشەیی ژنان بکاتە پاشکۆی بزووئتەووی ناسیونالیزم و لەباری بەری.

بزووئتەووی یەکسانیخووانەیی ژنان و بزووئتەووی سۆشیالیستی وەزیفەیانە ئالای یەکسانی ژن پیاو، سکۆلاریزم، دیفاع لە ژیان و حورمەتی ژنان لەسەرەسەری کوردستاندا ھەلبکەن و بەبی بەرپەری خستنی بزووئتەووی سەرەسەری بەھیز لەسەرەسەری کوردستان و بەپالپشتی بزووئتەووی سۆشیالیستی و یەکسانی خواری جیھان کیتشەیی ژنان ناتوانی بچیتە پیتشەو و قەسابی ژنان و قەتل و عام کردنیان دیریژە دەبیت، راگەیانندنەکانی نیچیرقان بەرزانی ئەو پیتشان دەدات کە بۆ دەورەییەکی تریش وەزعیەتی ژنان بە دەستی کونەپەرستان و مەلا و سەرەک عەشیرەت و خیلەو دەبیت، ئەگەر بۆیان بلوئیت، ئەمە دەبی و لام وەرگریتەو و نیچیرقان بەرزانی لە شۆینی خۆی دابنیشینریتەو.